

СИЛЛАБУС

2024-2025 оқу жылының күзгі семестрі

«БВ02211-Этнология және антропология» оқу бағдарламасы бойынша

Пәннің ID және атауы	Білім алушының өзіндік жұмысын (БӨЖ)	Кредиттер саны			Кредиттердің жалпы саны	Оқытушының жетекшілігімен білім алушының өзіндік жұмысы (ОБӨЖ)
		Дәрістер (Д)	Семинар сабақтар (СС)	Зерт. сабақтар (ЗС)		
51531 Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымы	6	1,7	3,3			6
ПӘН ТУРАЛЫ АКАДЕМИЯЛЫҚ АҚПАРАТ						
Оқыту түрі	Циклы, компоненті	Дәріс түрлері	Семинар сабақтарының түрлері	Қорытынды бақылаудың түрі мен платформасы		
Оффлайн		Проблемалық, аналитикалық	Пікірталас, сұрақтарға жауап беру, презентация.	Оффлайн жазбаша		
Дәріскер (лер)	Әбдинәсір Назира Нұрқожақызы					
e-mail:	nazzira.abdinassir@gmail.com					
Телефоны:	+77076100958					
Ассистент (тер)						
e-mail:						
Телефоны:						
ПӘННІҢ АКАДЕМИЯЛЫҚ ПРЕЗЕНТАЦИЯСЫ						
Пәннің мақсаты	Оқытудан күтілетін нәтижелер (ОН)*		ОН қол жеткізу индикаторлары (ЖИ)			
Қазақ халқы дүниетанымының теориялық және әдіснамалық негіздерін қалыптастыра отырып, студенттерге қазақ халқының мол рухани мұраларын танып-білуге, ата-бабаларымыздың таным-түсініктерін, ілім-білімдерін жан-жақты талдауға әрі оны қазіргі заман талабына сай қолдана білуге үйрету.	1. Қазақтардың дәстүрлі дүниетанымы мен тарихи даму үдерістерінің теориялық-әдіснамалық мәселелерін сипаттау		1.1 - қазақ халқы дүниетанымының дамуын, оның негізгі бөлімдерін жүйелі түрде оқытып, мәдениеттің этникалық параметрлерін сақтаудағы орнын айқындау;			
	2. Қазақ халқының дүниетанымының қалыптасуына әсер ететін факторлар туралы білімін қалыптастыру;		1.2 - қазақ халқының наным-сенімдері мен мифологиясын интерпретациялау;			
	3. Қазақ этносы рухани мұрасының ерекшеліктері мен сипатын ажырата алады;		2.1 - қоғамдағы дәстүрлі мәдениет пен семантикасының орнын айқындау;			
			2.2 - қазақтардың салт-дәстүрлері, әдет-ғұрыптары мен ойындарын талқылау;			
			2.3 - ұлттық мерекелер мен ойындарды қамтамасыз ететін инструментарийді түсіндіру.			
			3.1 - қоғамдағы дәстүрлі мәдениет пен семантикасының орнын айқындау;			
			3.2 - Рухани мәдениетті аралас пәндер (фольклористика, этномузыкалогия, мәдениеттану, философия, тарих, дінтану, өнертану, археология, т.с.с.) материалдары көмегімен кешенді, ғылыми-интегративті түрде зерттеу.			
	4. тарихи, ауызша және жазбаша деректерді сараптай алады;		4.1 - Фольклористиканың зерттелу тарихын сипаттау;			
			4.2 - Ауыз әдебиеті мен жазба әдебиетінің байланысын анықтау;			
			4.3 - қазақ музыкалық өнерінің әртүрлі жанрларын бағалау;			

	5. казак халқы дәстүрлі дүниетанымын зерттеудегі мәселелерге баға бере алады.	5.1 - Заманауи технологиялар заманында фольклордың зерттелу деңгейіне баға беру; 5.2 – топтағы көшбасшылық қасиетті қабылдай білуге дайын болу. 5.3 – кәсіби дамудың жаңа бағыттарын болжау.
Пререквизиттер	Қазақ халқының рухани мәдениеті, Қазақ халқының материалдық мәдениеті,	
Юстреквизиттер	Қазақ халқының этногенезі және этникалық тарихы.	
Оқу ресурстары	<p>Оқу әдебиеттері: Негізгі:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хатран Д., Егизбаева М.К Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымы. Қазақ университеті – 2025. 2. Қазақтың этнографиялық категориялары, ұғымдар мен атауларының дәстүрлі жүйесі. Бес томдық этнографиялық энциклопедия. - Алматы, 2011-2014 жж; 3. Артыкбаев Ж. О., Сабданбекова Ә. Ә... Дәстүрлі казак этнографиясы: оқу-әдістемелік кұралы. – Павлодар: «Кереку», 2008. – Б.1. – 345 б; 4. Кондыбай С. Казахская мифология. Краткий словарь. – Алматы, 2005. 5. Омарова С. Краткая история казахской цивилизации. – Алматы, 2005. 6. Орынбеков М. Предфиолософия протоказахов. – Алматы, 1994. 7. Сейдимбек А. Мир казахов. Этнокультурологическое переосмысление. – Алматы, 1999. 8. Шаханова Н.Ж. Мир традиционной культуры казахов. – Алматы, 1998. 9. Толеубаев А.Т. Реликты доисламских верований в семейной обрядности казахов (XIX–начало XX в.). – Алма-Ата, 1991. 10. Наурызбаева З. Вечное небо казахов. – Алматы, 2013. 11. Қазақ халқының салт-дәстүрі. Алматы, Ғылым. 2001. 12. Қазақ халқының әдет-ғұрып, салт-дәстүрлері. 1-2 томдар. – Алматы, Арыс. 2005-2006. 13. Диваев А. Тарту. – Алматы, Ана тілі. 1992. 14. Масанов Н.Ә., Абылхожин Ж.Б., Ерофеева И.В. и др. История Казахстана: народы и культуры. - Алматы: Дайк-пресс. – 2001 <p>Қосымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> 15. Алимбай Н., Муканов М.С., Аргынбаев Х. Традиционная культура жизнеобеспечения казахов. Очерки теории и истории. – Алматы, 1998. 16. Аманов Б., Мухамбетова А. Казахская народная музыка и XX век. – Алматы, 2002. 17. Каракузова Ж.К. Космос казахской культуры. – Алматы, 1997. 18. Кочевники. Эстетика: Познание мира традиционным казахским искусством. – Алматы, 1993. 19. Масанов Н.Ә. Кочевая цивилизация казахов: основы жизнедеятельности номадного общества. – Алматы, 2013. 20. Муканова М.С. Казахская юрта. – Алма – Ата, 1981. 21. Традиционная культура кочевников. Учебное пособие. – Алматы, 2002. 	

Пәннің академиялық саясаты	<p>Пәннің академиялық саясаты әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-дың <u>Академиялық саясатымен және академиялық адалдық Саясатымен</u> айкындалады.</p> <p>Құжаттар Univer ИЖ басты бетінде қолжетімді.</p> <p>Ғылым мен білімнің интеграциясы. Студенттердің, магистранттардың және докторанттардың ғылыми-зерттеу жұмысы – бұл оқу үдерісінің тереңдетілуі. Ол тікелей кафедраларда, зертханаларда, университеттің ғылыми және жобалау бөлімшелерінде, студенттік ғылыми-техникалық бірлестіктерінде ұйымдастырылады. Білім берудің барлық деңгейлеріндегі білім алушылардың өзіндік жұмысы заманауи ғылыми-зерттеу және ақпараттық технологияларды қолдана отырып, жаңа білім алу негізінде зерттеу дағдылары мен құзыреттіліктерін дамытуға бағытталған. Зерттеу университетінің оқытушысы ғылыми-зерттеу қызметінің нәтижелерін дәрістер мен семинарлық (практикалық) сабақтар, зертханалық сабақтар тақырыбында, силлабустарда көрініс табатын және оқу сабақтары мен тапсырмалар тақырыптарының өзектілігіне жауап беретін ОБӨЗ, БӨЗ тапсырмаларына біріктіреді.</p> <p>Сабаққа қатысуы. Әр тапсырманың мерзімі пән мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.</p>
-----------------------------------	---

Академиялық адалдық. Практикалық/зертханалық сабақтар, БӨЖ білім алушының дербестігін, сыни ойлауын, шығармашылығын дамытады. Плагиат, жалғандық, шпаргалка пайдалану, тапсырмаларды орындаудың барлық кезеңдерінде көшіруге жол берілмейді. Теориялық оқыту кезеңінде және емтихандарда академиялық адалдықты сақтау негізгі саясаттардан басқа «Қорытынды бақылауды жүргізу Ережелері», «Ағымдағы оқу жылының күзгі/көктемгі семестрінің қорытынды бақылауын жүргізуге арналған Нұсқаулықтары», «Білім алушылардың тестілік құжаттарының көшіріліп алынуын тексеру туралы Ережесі» тәрізді құжаттармен регламенттеледі.

Инклюзивті білім берудің негізгі принциптері. Университеттің білім беру ортасы гендерлік, нәсілдік/этникалық тегіне, діни сенімдеріне, әлеуметтік-экономикалық мәртебесіне, студенттің физикалық денсаулығына және т.б. қарамастан, оқытушы тарапынан барлық білім алушыларға және білім алушылардың бір-біріне әрқашан қолдау мен тең қарым-қатынас болатын қауіпсіз орын ретінде ойластырылған. Барлық адамдар құрдастары мен курстастарының қолдауы мен достығына мұқтаж. Барлық студенттер үшін жетістікке жету, мүмкін емес нәрселерден гөрі не істей алатындығы болып табылады. Өртүрлілік өмірдің барлық жақтарын күшейтеді.

Барлық білім алушылар, әсіресе мүмкіндігі шектеулі жандар, телефон/e-mail: pazzira.abdinassir@gmail.com. +77076100958. Онлайн: <https://meet.google.com/ucd-pqgj-oy>

МООС интеграциясы (massive openline course). МООС-тың пәнге интеграциялануы жағдайында барлық білім алушылар МООС-қа тіркелуі қажет. МООС модульдерінің өту мерзімі пәнді оқу кестесіне сәйкес қатаң сақталуы керек.

Назар салыңыз! Әр тапсырманың мерзімі пәннің мазмұнын іске асыру күнтізбесінде (кестесінде) көрсетілген, сондай-ақ МООС-та көрсетілген. Мерзімдерді сақтамау баллдардың жоғалуына әкеледі.

БІЛІМ БЕРУ, БІЛІМ АЛУ ЖӘНЕ БАҒАЛАНУ ТУРАЛЫ АҚПАРАТ

Оқу жетістіктерін есептеудің баллдық-рейтингтік әріптік бағалау жүйесі				Бағалау әдістері	
Баға	Баллдардың сандық баламасы	% мәндегі баллдар	Дәстүрлі жүйедегі баға		
A	4,0	95-100	Өте жақсы	<p>Критериалды бағалау – айқын әзірленген критерийлер негізінде оқытудың нақты қол жеткізілген нәтижелерін оқытудан күтілетін нәтижелерімен ара салмақтық процесі. Формативті және жиынтық бағалауға негізделген.</p> <p>Формативті бағалау – күнделікті оқу қызметі барысында жүргізілетін бағалау түрі. Ағымдағы көрсеткіш болып табылады. Білім алушы мен оқытушы арасындағы жедел өзара байланысты қамтамасыз етеді. Білім алушының мүмкіндіктерін айқындауға, қиындықтарды анықтауға, ең жақсы нәтижелерге қол жеткізуге көмектесуге, оқытушының білім беру процесін уақтылы түзетуге мүмкіндік береді. Дәрістер, семинарлар, практикалық сабақтар (пікірталастар, викториналар, жарыссөздер, дөңгелек үстелдер, зертханалық жұмыстар және т.б.) кезінде тапсырмалардың орындалуы, аудиториядағы жұмыс белсенділігі бағаланады. Алынған білім мен құзыреттілік бағаланады.</p> <p>Жиынтық бағалау – пән бағдарламасына сәйкес бөлімді зерделеу аяқталғаннан кейін жүргізілетін бағалау түрі. БӨЖ орындаған кезде семестр ішінде 3-4 рет өткізіледі. Бұл оқытудан күтілетін нәтижелерін игеруді дескрипторлармен арақатынаста бағалау. Белгілі бір кезеңдегі пәнді меңгеру деңгейін анықтауға және тіркеуге мүмкіндік береді. Оқу нәтижелері бағаланады.</p>	
A-	3,67	90-94			
B+	3,33	85-89	Жақсы	<p>Формативті және жиынтық бағалау</p>	
B	3,0	80-84		% мәндегі баллдар	
B-	2,67	75-79		Дәрістердегі белсенділік	
C+	2,33	70-74		Практикалық сабақтарда жұмыс істеуі	38
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық	Өзіндік жұмысы	
C-	1,67	60-64		Жобалық және шығармашылық қызметі	
D+	1,33	55-59		Қорытынды бақылау (емтихан)	
				Қорытынды бақылау (емтихан)	40

1,0	50-54	Қанағаттанарлық ыз	ЖИЫНТЫҒЫ	100
0,5	25-49			
0	0-49			

Оқу курсының мазмұнын іске асыру күнтізбесі (кестесі). Оқытудың және білім берудің әдістері.

Аптасы	Тақырып атауы	Сағат саны	Макс. балл
Модуль 1. Қазақ дүниетанымының тарихи-мәдени негіздері			
1	Дәріс (теориялық): Қазақ халқының дүниетанымына кіріспе	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ дүниетанымының зерттелу тарихнамасы. Тапсырма түрі: талдау жасау.	2	
2	Дәріс (аналитикалық): Сақ-үйсін дәуірінің мәдениеті. Тәңіршілдік туралы түсінік.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Ә.Төлеубаевтың ғылыми еңбектері Тапсырма түрі: талдау жасау.	2	
3	Дәріс (аналитикалық): Қазақ халқының табиғат мінәжаты.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Мифология туралы туралы түсінік Тапсырма түрі: глоссарии жасау	2	
4	Дәріс (аналитикалық): Қазақ халқындағы баксылық.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Халық медицинасы мен ветеринариясы. Тапсырма түрі: Талдау жасау.	2	14
	СӨЖ 1 - Берілген СӨЖ 1 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
Модуль 2. Қазақ дүниетанымындағы дін мен дәстүр сабақтастығы			
5	Дәріс (теориялық): Қазақ дүниетанымындағы діннің орны.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Суфизм мен діни ағартушылар, рухани ұстаздар (Арыстан Баб, Х. Яссауи). Тапсырма түрі: концепция жасау	2	14
	СӨЖ 1– Қазақтың батырлық дәстүрі. Тапсырма түрі: презентация		15
6	Дәріс (теориялық): Қазақ халқының әдет-ғұрыптық генезисі.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының исламға дейінгі дәстүрлері. Тапсырма түрі: талдау жасау	2	14
	СӨЖ 2 - Берілген СӨЖ 2 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
7	Дәріс (теориялық): Қазақ халқының дәстүрлі ғұрыптарының қалыптасу арналары.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Түркі-қазақ дүниетанымындағы көне ғұрыптық тәжірибелер	2	14
	СӨЖ 2. Далалық ауызша тарихнама		15
Модуль 3. Қазақ халқының дәстүрлі үй және киім-кешек стилі			
8	Дәріс (теориялық): Тіршілікқамы жүйесі: баспана.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының дәстүрлі киімінің өзгеріске ұшырауы. Тапсырма түрі: концепция жасау	2	14
	СӨЖ 3 - Берілген СӨЖ тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
Аралық бақылау 1			
9	Дәріс (теориялық): Көшпелі ортадағы әлеуметтену, адамның қоғамдағы орны мен мәртебесі	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының қосалқы кәсіптері	2	8
	СӨЖ 3 –Тапсырма түрі: баяндама		15
10	Дәріс (теориялық) Халық педагогикасы.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақ халқының ән-күй мәдениеті. Тапсырма түрі: Презентация жасау	2	8
	СӨЖ 4 - Берілген СӨЖ тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
11	Дәріс (аналитикалық) Қазақ ағартушылығының қайнар көздері.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): А. Құнанбайұлының рухани мұрасы. Тапсырма түрі: талдау жасау	2	8
	СӨЖ 4 – Қазақ халқының үйленуге байланысты әдет-ғұрыптары Тапсырма түрі: презентация түрінде.		15

	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): А. Құнанбайұлының рухани мұрасы. Тапсырма түрі: талдау жасау	2	8
	СӨЖ 4 – Қазақ халқының діни мерекелері. Тапсырма түрі: презентация түрінде.		15
12	Дәріс (аналитикалық) Ежелгі түркі халықтарындағы дәстүрлі жырлар (жоктау, арнау, толғау, мақтау).	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Эпостық жырлар. Тапсырма түрі: презентация жасау	2	8
	СӨЖ 4 - Берілген СӨЖ 4 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
13	Дәріс (проблемалық): Жыраулар поэзиясы.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Ш.Уәлиханов мұрасы Тапсырма түрі: талдау жасау	2	8
	СӨЖ 5 – Қазақ ертегілерінің типологиясы. Тапсырма түрі: презентация		15
14	Дәріс (проблемалық) Дәстүрлі-ғұрыптық тұрмыстық музыкалық мәдениет.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақтың сал-серілік өнері. Тапсырма түрі: талдау жасау	2	8
	СӨЖ 5 - Берілген СӨЖ 5 тапсырмасы бойынша өзара талқылау жүргізу және кеңес беру		
15	Дәріс (проблемалық): Қазақ халқының музыкалық аспаптары.	1	
	Семинар/зертханалық сабақ (түрі): Қазақтың күйшілік өнері. Тапсырма түрі: талдау жасау	2	7
Аралық бақылау 2			100
Қорытынды бақылау (емтихан)			100

Декан

Байгунаков Д.С.

Оқыту және білім беру сапасы бойынша
Академиялық комитеттің төрайымы

Бижанова М.Т.

Кафедра меңгерушісі

Жұматаев Р.С.

Дәріскер

Әбдінәсір Н.Н.

**ЖИЫНТЫҚ БАҒАЛАУ РУБРИКАТОРЫ
ОҚУ НӘТИЖЕЛЕРІН БАҒАЛАУ КРИТЕРИЙЛЕРІ**

«Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымы» бойынша жазбаша тапсырмасы (АБ 100%-дың-15%)

Критерий/ балл	ДЕСКРИПТОРЛАР				
	«Өте жақсы»	«Жақсы»	«Қанағаттанарлық	«Қанағаттанарлықсыз»	
	13-15 %	10-12 %	6-9%	3-5%	0-2%
Курстың теориясы мен тұжырымдамасын білу және түсіну	"Өте жақсы" деген баға қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымы бойынша саралап, аудиторияда өткен сабақты толық меңгеріп, терең ғылыми тұжырым	"Жақсы" деген баға барлық жауап толық, бірақ кейбір мәселелер камтылмаған, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінде	"Қанағаттанарлық" деген баға билетте ұсынылған сұрақтардың толық емес жариялануын камтитын жауап үшін қойылады, негізгі	Қойылған сұрақтарға дұрыс жауап жазбай, қате дәлелдеу, дұрыс емес қорытынды жасау.	Негізгі ұғымдарды, теорияларды білмеу. Қорытынды бақылау жүргізу

	жасап, үш сұрақтың толық жауап жазу.	қате жіберілген. Жауапта стилистикалық қателіктердің болуы, терминдердің дұрыс қолданылмауы мүмкін.	ерекшеліктерді, үстіртін дәлелдейді, материалды ұсынудың логикасы мен дәйектілігінің бұзылуына жол береді, сұрақтардың мазмұнын ашпайды.		қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеме мен технологияны нақты практикалық тапсырмаларға қолдану	Қазақ халқының дәстүрлі дүниетанымына қатысты сұрақтарды толық орындау, қойылған сұрақтардың мазмұнын ашу, курстың практикалық мәселелерін шешу.	Оқу тапсырмасын ішінара орындау, курстың практикалық міндеттерін толық аша алмау, ғылыми тұжырымдарды дұрыс жеткізе алмау.	Негізгі дереккөздерге тиісті және орынды сілтемелер беріледі. Практикалық ұсынымдар маңыздылау емес, мұқият талдауға негізделмеген және таяз. Дәлелдер үстіртін қолданылады.	Тапсырманы шешудің ұтымсыз әдісі қолданылған, сұрақтар жалпылама жазылған, зерттеулерді аз немесе мүлдем қолданбаған, нормадан асатын қателіктер мен кемшіліктер бар.	Сұрақпен жауаптың мазмұны сәйкес келмейді. Практикалық ұсынымдар мүлдем жоқ немесе өте төмен сапада. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.
Таңдалған әдістеменің ұсынылған практикалық тапсырмаға қолданылуын бағалау және талдау, алынған нәтиженің негіздемесі	Оқу тапсырмасын толық орындап, қойылған сұраққа жан-жақты, дәлелді жауап беру, курстың практикалық мәселелерін шешу. Қарастырып отырған пәнге байланысты терминдерді қолдану, ғылыми тұжырымдар жасау.	Тұжырымдамалық материалды пайдалануда 3-4 дәлсіздікке, жалпылау мен тұжырымдардағы кішігірім қателіктерге жол беріледі, бұл тапсырманың жалпы деңгейіне әсер етпейді.	Негізделген ғылыми ережелердің қолданылуы туралы тұжырымдар нақты емес және нәтижесіз, стилистикалық және грамматикалық қателіктер, сондай-ақ практикалық шешімнің нәтижелерін өңдеуде дәлсіздіктердің болуы.	Тапсырма өрескел қателіктермен орындалды, сұрақтарға жауаптар толық емес, тұжырымдамалық материалдар мен дәлелдер нашар пайдаланылған.	Тапсырма орындалмады, қойылған сұрақтарға жауаптар жоқ, талдау материалдары мен құралдары пайдаланылмады. Қорытынды бақылау жүргізу қағидаларын бұзу.